

POSTANOWIENIE

30 maja 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Kamil Zaradkiewicz

na posiedzeniu niejawnym 30 maja 2025 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa Agencji [...] w W.

przeciwko J.K.

o zapłatę,

na skutek skargi kasacyjnej Agencji [...] w W.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu

z 18 kwietnia 2024 r., I AGa 31/21,

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

2) zasądza od Agencji w W. na rzecz J.K. kwotę 6642 zł, w tym 1242 zł tytułem podatku od towarów i usług, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanemu z urzędu, wraz z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia orzeczenia powódce do dnia zapłaty.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 18 kwietnia 2024 r. Sąd Apelacyjny w Poznaniu w sprawie z powództwa Agencji [...] w W. przeciwko J.K. o zapłatę, na skutek apelacji powódki od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu z 8 października 2020 r., IX GC 305/18, oddalił apelację (pkt I) oraz przyznał M.B. ustanowionemu jako kurator dla

pozwanego J.K. od Skarbu Państwa (Sądu Okręgowego w Poznaniu) kwotę 2656,80 zł tytułem wynagrodzenia w postępowaniu apelacyjnym (pkt II).

Powódka wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu II instancji, zaskarżając to orzeczenie w części, tj. w zakresie punktu I oraz wnosząc o uchylenie zaskarżonego wyroku w części (tj. w zakresie punktu I) a także uchylenie poprzedzającego go wyroku Sądu I instancji w części (tj. w zakresie punktu 2 wobec J.K.) i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji; ewentualnie o uchylenie wyroków Sądu II i I instancji oraz orzeczenie co istoty sprawy poprzez uwzględnienie powództwa w całości i zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki zwrotu kosztów postępowania za wszystkie instancje.

Uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca wskazała, że w sprawie ma występować istotne zagadnienie prawne dotyczące „ustalenia daty powstania zobowiązania spółki będącego warunkiem *sine qua non* pociągnięcia członka zarządu spółki do odpowiedzialności na podstawie art. 299 k.s.h., w sytuacji zaistnienia nieprawidłowości w realizacji przez spółkę projektu objętego dofinansowaniem, rozwiązania umowy o dofinansowanie i skierowania do spółki wezwania do zwrotu wypłaconego dofinansowania, a następnie wypełnienia weksla i złożenia przeciwko spółce pozwu o wydanie nakazu zapłaty z weksla”.

Pozwany, reprezentowany przez pełnomocnika z urzędu, złożył odpowiedź na skargę kasacyjną powódki, wnosząc o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania, ewentualnie o jej oddalenie oraz o zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych w postępowaniu ze skargi kasacyjnej, względnie - w przypadku uznania zasadności skargi kasacyjnej – zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz ustanowionego pełnomocnika kosztów pomocy prawnej świadczonej na rzecz pozwanego z urzędu, które nie zostały opłacone nawet w części.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna wniesiona przez powódkę nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, a zarazem kwalifikowanym pismem procesowym o ściśle określonej przez ustawę treści. Sąd Najwyższy, rozpoznając ten nadzwyczajny środek zaskarżenia, nie jest trzecią instancją sądową, lecz działa w interesie publicznym (postanowienie SN z 27 stycznia 2009 r., V CSK 358/08), na rzecz państwa jako dobra wspólnego (postanowienie SN z 11 lutego 2009 r., V CSK 388/08), jakkolwiek oczywiście nie oznacza to braku indywidualnego interesu skarżącego w rozpoznaniu nadzwyczajnego środka zaskarżenia, a w konsekwencji także weryfikacji tego interesu (*gravamen*). Jednak przede wszystkim skarga kasacyjna ma służyć ochronie prawidłowego wykonywania prawa oraz jego jednolitej wykładni. Interes prywatny uwzględnia zaś tylko na tyle, na ile może się on stać podłożem zaspokojenia interesu ogólnego (zob. aktualne wciąż uwagi w postanowieniu SN z 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99).

Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy przewidziana w art. 398⁹ k.p.c. instytucja tzw. przedsądu, w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony - co należy podkreślić - wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej (postanowienie SN z 12 marca 2024 r., I CSK 254/23).

Na etapie przedsądu Sąd Najwyższy ocenia wyłącznie wnioski o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz jego uzasadnienie. Wniosek ten stanowi element konstrukcyjny skargi odrębny od podstaw skargi i ich uzasadnienia, które są oceniane dopiero, gdy skarga kasacyjna zostanie przyjęta do rozpoznania.

Jako przyczynę kasacyjną, mającą uzasadniać przyjęcie skargi do rozpoznania, powódka wskazała występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego.

Takie zagadnienie powinno zostać sformułowane wraz z przytoczeniem argumentów prawnych świadczących o rozbieżnych ocenach prawnych (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 r., nr 1, poz. 11; z 7 czerwca 2005 r., V CKN 3/05; z 16 marca 2007 r., III CSK 34/07). Konieczne jest też wskazanie argumentów przekonujących o istotności

zagadnienia (zob. postanowienie SN z 24 lipca 2007 r., IV CSK 207/07), możliwych kierunków interpretacyjnych (postanowienie SN z 14 listopada 2024 r., I CSK 3078/23) oraz własnego stanowiska skarżącego (postanowienie SN z 30 stycznia 2023 r., I CSK 2599/22).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazuje się również, że zagadnienie prawne powinno być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumpcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (postanowienie SN z 20 maja 2021 r., II CSK 132/21).

Zagadnienie prawne sformułowane przez skarżącą nie zostało przedstawione w sposób wynikający z utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego. W szczególności w ramach uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powódka prowadzi w istocie polemikę z oceną prawną zaprezentowaną przez Sąd II instancji w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Tymczasem argumenty, które w ocenie strony skarżącej mają uzasadniać wadliwość rozstrzygnięcia wydanego przez sąd drugiej instancji, powinny zostać przedstawione nie w ramach uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, lecz w ramach uzasadnienia podstaw kasacyjnych.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wielokrotnie podkreślano, że wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jego uzasadnienie, stanowi - obok podstaw skargi kasacyjnej i ich uzasadnienia - odrębne i samodzielne wymaganie konstrukcyjne skargi. Wynika to z odmiennej funkcji wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, która polega na przekonaniu Sądu Najwyższego, że merytoryczne rozpoznanie skargi kasacyjnej jest uzasadnione z punktu widzenia jej publicznoprawnych celów. Cele te sprawiają, że ocena podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia ma następczy charakter i jest uwarunkowana uprzednim pozytywnym zweryfikowaniem powodów przemawiających za jej przyjęciem do rozpoznania (zob. np. postanowienie SN z 28 lipca 2023 r., I CSK 4130/22).

Skarga kasacyjna wniesiona przez powódkę nie spełnia tych założeń, ponieważ w ramach uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania przedstawiono argumenty, które w ocenie skarżącej mają przemawiać za

merytoryczną zasadnością skargi, a nie za przyjęciem jej do rozpoznania. Takie sformułowanie uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania uniemożliwia ocenę przyczyn kasacyjnych, których zbadanie musi poprzedzać analizę zasadności zarzutów wypełniających podstawy kasacyjne.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.). O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1, § 1¹ i 3 w zw. z art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. w zw. z § 4 ust. 1 i 3, § 5, § 8 pkt 7 w zw. z § 16 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 14 maja 2024 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa albo jednostki samorządu terytorialnego kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz.U. 2024 poz. 764).

SSN Kamil Zaradkiewicz

[M.O.]

[a.ł]